

У неком моменту, ако желите у Европску унију, неко ће у Србији морати да скупи храброст и да призна да је та ствар око Косова готова, каже Сервер.

Данијел Сервер, амерички политички аналитичар и професор на Универзитету Џон Хопкинс, састао се са нама одмах након разговора са премијером у Влади Србије.

О чему сте разговарали?

- О регионалним деловима. Нестабилности су осетне у Македонији и Босни, Американци нису задовољни процесом реформи у Босни. Босни је неопходан систем који ће је припремити за ЕУ. Мора се одржати и јединство државе, што у односима Бањалуке и Београда и Сарајева и Београда може бити проблем.

Како гледате на хрватску блокаду прикључењу Србије ЕУ?

- Није ми драго, али мислим да Србија мора да одустане од те идеје да процесуира све. Пре или касније судови у свим европским државама одлучиће да не испоштују захтеве Србије за екстрадицијом. А ту су и људи који ни у ком случају не могу бити окарактерисани као ратни злочинци. У самој Србији је довољан број ратних злочинаца, без да се тражи још. Да ли ће бити неких људи који су починили ратне злочине и извукли се - апсолутно да. Западни судски систем увек фаворизује оптужене и десе се случајеви Анте Готовине и Шешеља, за које и ја мислим да су криви.

Јесте ли дали Вучићу неки савет?

- Не дајем савете, размењујемо мишљења. Донео сам му књигу у којој сам написао поглавље о изазовима демократије у Србији и ту су неки савети, али ми је рекао да је већ прочитао. Генерално, савети се тичу великих изазова чланства у ЕУ, владавине права, реформи, безбедносних служби и медија. Кључна ствар за Србију јесте да сада има јасну већинску владу која је јасно посвећена Европи. Неопходни су путеви до Ниша, Бара, летови до Приштине, то су важна питања. И наравно, више конекције Срба и Албанаца као две највеће популације на Балкану.

Када онда да очекујемо улазак у ЕУ?

- Већ добијате бенефиције од ЕУ. Чланство је само крајња карика, али није најважнија. Ви сте већ много урадили на самом том путу по питању реформи и за десет година Србију видим тамо.

Да ли ће ЕУ на крају тражити и признавање Косова?

- Мислим да хоће. Односно, ЕУ као ЕУ неће, јер то није компетентност Европске комисије. Али гледајте, тамо су већ 23 земље које су признале Косово. Верујем да ће многе од њих инсистирати макар на чланству у УН, не можда на билатералном признању, и нормализацији дипломатских односа са неким репрезентима на нивоу амбасадора. За остатак света, та ствар је решена. Срећни смо да видимо да су Срби остали на Косову, да су цркве и манастири заштићени, желимо да Срби буду добро

третирани, али питање политичког статуса је готово. Србија не би ни желела све те Албанце као своје грађане, ко би? Да ли стварно желите Албанце у свом фудбалском националном тиму? Сви знамо да би чак и то био велики проблем. Иако је за остатак света то решено, у српској политици је тешко да се то преломи, али у неком моменту, неко у Србији ће скупити храброст и рећи да је ствар Косова готова. Наравно, легитимна је брига Срба у Србији за добробит својих сународника на Косову.

Треба ли Србија да следи пример Црне Горе у вези са прикључењем НАТО?

- Србија треба сама да одлучи. За Црну Гору је то логичан корак ка ЕУ. Мило Ђукановић је пре 20 година одлучио да се окрене Западу и то је логична последица. Србија нема исту логику јер је историја другачија. Земље се саме придружују јер је добро за стране инвестиције, заштиту од спољних претњи, од руских застрашивања. Ево, Москва је застрашивала и Црну Гору, а сада ће се пребацити на Београд и Скопље.

Владимир Путин доживљава се и као баланс моћи у свету наспрам САД?

Путин није баланс САД, руска моћ је минимална. Русија је успела да створи проблем у Украјини и Сирији. Али бити три у оку није добра спољна политика. Русија је у очајном стању - имају буџет који не може да опстане на 45 долара по барелу. Животни стандард лош, социјални услови, индустрија, сем нафте и гаса, не постоји, валута прецењена. Вођење балансиране политике, као што ради и председник Томислав Николић,

бесмислено је. Вучић је био јасан по том питању.

Председнички избори у САД и Србија?

- Хилари познаје Балкан и има посебну обавезу. Зна да Билова слика виси на згради у Приштини, зна да су САД ушле у рат против Србије, али жели Србију у ЕУ и мислимо да се можемо измирити са бившим непријатељима.

А Трамп? Срби у САД традиционално гласају за републиканце.

- Немам појма шта он мисли. Ожењен је Словенком, али мислим да не зна ни где је то. Већина Срба у САД ће подржати Трампа, посебно у Охају, где се српски глас заиста рачуна. Кампања ће бити тешка и непријатна, али Америка ће гласати за Хилари.

Како коментаришете повратак Војислава Шешеља у парламент?

- Све земље пате од тог национализма. И ми имамо Трампа који има јаку подршку, али то су расисти, да скратимо причу. Изабран је демократски, ослобођен у Хагу и то је нешто са чим влада мора да се носи. Али, да не преувеличавамо, то је ипак мала опозиција. Шешељев програм Велике Србије побеђен је у четири рата и 16 година мира, не знам колико му још треба да буде мртав. Не може Република Српска бити српска провинција, срећа је да постоји уопште.

Да ли сте упознати са намерама америчког инвестиционог фонда ККР који жели да откупи дугове РТБ Бора, „Србијагаса” и ЕПС-а? Мислите ли да ту има више од пословног интереса?

- Мислим да је то чист бизнис. Приватни инвеститори иду где хоће.

Није вам сумњиво ни што је на челу ККР Дејвид Петреус, бивши шеф ЦИА?

- ККР је веома добра компанија са добром репутацијом. Код нас, државни секретар не иде у ККР и каже „требало би да инвестирате у Србији” - то је нонсенс. Тако се радило у бившој Југославији, тако Русија послује, али САД не послује на тај начин. Дејвид (Петреус) зна ситуацију на Балкану и вероватно тражи бољи повраћај инвестиција у Србији која је стабилнија од Македоније, Босне, Косова...

(Блиц)